

Elektroenergetika sahəsi öz sürətli inkişaf dövrünü yaşayır

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev son 18 ildə ölkənin elektroenergetika sisteminə daim diqqət və qayğı göstərib. Ötən müddətdə bu sahədə genişmiqyaslı islahatlar gerçəkləşdirilib, yenidənqurma, tikinti işləri böyük vüsət alıb. Dövlətimizin başçısının tapşırığı ilə hazırlanan Reabilitasiya Proqramı çərçivəsində energetika sistemi əsaslı şəkildə modernləşdirilib, "itirilmiş" generasiya gücləri bərpa edilib.



Prezident İlham Əliyevin fevralın 11-də Qobu Enerji Qovşağının - yükötürmə gücü 1000 meqavat olan 330/220/110 kilovoltluq Qobu yarımstansiyasının və 385 meqavatlıq Qobu Elektrik Stansiyasının açılışında iştirak etməsi də respublikada elektrik enerjisi təsərrüfatının yenidən qurulmasının bariz ifadəsidir.

Xatırladaq ki, 2020-ci ilin avqustunda icrasına başlanılan həmin layihələr rekord

müddətdə tikilib. Azərbaycan energetikası tarixində ilk dəfə istilik elektrik stansiyasının layihələndirilməsini xarici institutlar deyil, "Azərenerji" ASC-nin Layihə-Axtarış Energetika İnstitutu layihələndirib və tikintini də yerli şirkət həyata keçirib. Ən əsası odur ki, istifadəyə verilən yarımstansiya Bakıda inşa olunan ilk 330 kilovoltluq yarımstansiyaadır.

(ardı 3-cü səhifədə)

Elektroenergetika sahəsi öz sürətli inkişaf dövrünü yaşayır

(əvvəli 1-ci səhifədə)

Bütün bu və digər energetika layihələrinin uğurla icrasının nəticəsidir ki, Azərbaycan Davos İqtisadi Forumunun "Qlobal Rəqabətlik Hesabatı"nda "əhalinin elektrik təchizatı səviyyəsi" üzrə dünyada 2-ci yer tutan ölkələr sırasında qərarlaşıb.

Prezident İlham Əliyev Qobu Enerji Qovşağının açılışından sonra AZƏRTAC-a müsahibəsində də bu barədə ətraflı bəhs edib.

Dövlətimizin başçısı bir neçə gün bundan əvvəl yenidən qurulan Yaşma qovşaq yarımstansiyasının, daha sonra isə 330 kilovoltluq Qobu elektrik yarımstansiyası və 385 meqavatlıq elektrik stansiyasının işə salınmasını respublikada enerji potensialının gücləndirilməsi baxımından yüksək dəyərləndirib. Ölkə rəhbəri qısa müddətdə belə nəhəng enerji obyektlərinin inşa edilməsinin Azərbaycanın güclü iqtisadi-maliyyə mövcudluğunun göstəricisi olduğunu bildirərək, deyib: "Həftənin əvvəlində Yaşmada böyük yarımstansiyanın istifadəyə verilməsi enerji dayanıqlılığına xidmət göstərəcək. Gücü 750 meqavat olan yarımstansiya, əlbəttə ki, bizim enerji sistemimizdə önəmli yer tutacaq. Bu gün isə 385 meqavat gücündə Qobu Elektrik Stansiyasının açılması əlbəttə, generasiya güclərimizi böyük dərəcədə artıracaq. Bu stansiyanın yanında cəmi bir il ərzində 1000 meqavatlıq yarımstansiya inşa edilib. Onu da deməliyə ki, bu genişmiqyaslı nəhəng layihələrin icrasında ancaq Azərbaycan şirkətləri, Azərbaycan mütəxəssisləri, fəhlələri iştirak ediblər. Yeni, bu, onu göstərir ki, bizim çox güclü texniki və kadr potensialımız var".

Dünyada iqtisadi-maliyyə böhranının davam etdiyi bir vaxtda respublikamızda belə mühüm energetika layihələrinin uğurla icrası Azərbaycanın qüdrətli dövlət olmasını, iqtisadi cəhətdən sürətlə inkişaf etməsini, maliyyə baxımından müstəqilliyini göstərir. Son illərdə elektrik enerjisi istehsalı sahəsində genişmiqyaslı işlər görülməsi isə bir neçə məqamla bağlıdır. Belə ki, ölkədə demoqrafik vəziyyət müsbətdir – əhalinin sayı sürətlə artır. Respublika Cənubi Qafqazda sabitlik, əmin-amanlıq məkanı kimi tanınır. Əhalinin sosial rifahının yaxşılaşdırılması diqqət mərkəzində saxlanılır. Şübhəsiz ki, bütün bu amillər respublikanın elektrik enerjisinə tələbatını da ciddi şəkildə artırır. Digər tərəfdən, ölkə iqtisadiyyatında davamlı inkişaf nəzərə çarpır. Sənayenin qeyri-neft sektorunda yaranan çoxsaylı rəqabətqabiliyyətli müəssisələr hesabına müsbət göstəricilər əldə edilir. Keçən il iqtisadiyyatın 5 faizdən çox artması, qeyri-neft sektorunda sənaye istehsalının isə təxminən, 20 faiz yüksəlməsi məhz bunun bariz ifadəsidir.

Prezident İlham Əliyev müsahibədə bu ilin yanvar ayının yekunlarının da ümidverici olduğunu bildirib: "İqtisadi artım təxminən 6 faiz, qeyri-neft sektorunda ümumi daxili məhsul təxminən 9 faiz, qeyri-neft sənaye istehsalı sahəsində isə artım 24 faiz olmuşdur. Bu da rekord göstəricidir. Yeni, bu, onu göstərir ki, müsbət dinamika bu il də təmin ediləcək. Yanvar ayı ilin başlanğıcıdır. Dünyanın istənilən ölkəsində yanvar ayında iqtisadi artım templəri adətən o qədər güclü olmur, o cümlədən Azərbaycanda. Amma qeyd etdiyim bu göstəricilər, necə deyərler, özlüyündə bir nəticədir".

Şübhəsiz ki, respublikada həm əhalinin sayının sürətlə artması, iqtisadiyyatın dinamik inkişafı, yeni sosial-



iqtisadi obyektlərin işə salınması, eyni zamanda, ixrac potensialının getdikcə güclənməsi Azərbaycanda energetika sektorunun diqqət mərkəzində saxlanılmasını, yeni generasiya güclərinin istifadəyə verilməsini şərtləndirir və nəticədə bu istiqamətdə mühüm göstəricilər əldə edilir. Dövlətimizin başçısının müsahibədə vurğuladığı kimi, keçən il Azərbaycanda 27 milyard kilovat/saat elektrik enerjisinin istehsalı edilmiş və rekord səviyyədə -1,6 milyard kilovat/saat ixracın həyata keçirilməsi – respublikamızın hazırda çox ciddi elektrik enerjisi ixracatçısına çevrilməsi həm daxili, həm də xarici tələbatın sürətlə artması ilə bağlıdır.

Azərbaycanın hazırda elektrik enerjisi ixracatçısı kimi dünyada tanınması ilə bağlı müsahibədə o da bildirilib ki, ölkəmizin bu sahədə gücünə xaricdə tələbat getdikcə artır. Bunu 4 qonşu ölkəyə – Türkiyə, Rusiya, Gürcüstan və İrana elektrik enerjisinin ixracının yüksəlməsi də göstərir. Azərbaycanın ötən il ərzində 1,6 milyard kilovat/saat elektrik enerjisi ixrac etməsi də bu fikrin bariz ifadəsidir. Prezident İlham Əliyev müsahibəsində bununla bağlı deyir: "Bizim həm neft, həm qaz, həm elektrik enerjisi ixracatı bu gün həm Azərbaycanın, həm qonşu ölkələrin və hətta Avropa ölkələrinin enerji təhlükəsizliyinə töhfə verir. Azərbaycan nadir ölkələrdəndir ki, bütün qonşu ölkələrə həm xam neft, həm təbii qaz, neft-kimya məhsulları, neft məhsulları və elektrik enerjisi ixrac edir".

Dövlətimizin başçısı müsahibədə son illər ərzində enerji sektorunda əldə edilən uğurları vurğulamaqla bərabər, müstəqilliyimizin ilk illərində ölkədə bu sahədəki mövcud vəziyyəti də xatırladı. Həmin vaxt stansiyaların yararsız vəziyyətdə olmasını və yeni stansiyaların tikilməsinə isə maliyyə

probleminin imkan verməməsini bildiren Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın elektrik enerjisini Rusiyadan idxal etdiyini, təbii qazla bağlı qıtlıq yarandığını, bölgələrdə "mavi yanacaq" a ciddi ehtiyac duyulduğunu, həmçinin neft hasilatının kəskin aşağı düşdüyünü də diqqətə çatdırıb. Eyni zamanda, bu gün Azərbaycanın dünya miqyasında bütün enerji komponentlərinin inkişafına görə qabaqcıl ölkələrdən biri kimi tanındığını qeyd edib. Dövlətimizin başçısı daha sonra deyib: "Təsədüfi deyil ki, bu ay keçirilmiş Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurasının səkkizinci toplantısında məhz bu uğurlarımız bir daha diqqətə çatdırıldı. Orada çıxış edən demək olar ki, bütün iştirakçılar Azərbaycanın potensialından, mövcud imkanlarından danışıdılar. Mən orada çıxış edərkən dedim ki, biz etibarlı tərəfdaş, öz öhdəliklərimizi yerinə yetiririk, buna gücümüz də, iradəmiz də, məsuliyyətimiz də çatır. Ona görə bugünkü mənzərə çox müsbətdir və ölkə daxilində enerji təhlükəsizliyi ilə bağlı heç bir problem yoxdur, amma bu gün dünyanın bir çox ölkələrində bu problemlər var və kəskinləşir..."

Prezident İlham Əliyev müsahibəsində bərpaulunan enerji növləri ilə bağlı məsələyə də toxunub, son illər Azərbaycanda bu istiqamətdə genişmiqyaslı işlərə start verildiyindən ətraflı bəhs edib. Ölkə rəhbəri bu istiqaməti artıq bir neçə ildir ki, prioritet sahə kimi müəyyənləşdirdiyini xatırladaraq, bəzi dövlətlər tərəfindən bərpaulunan enerji layihələrinin icrasına maraq göstərilməsinin təbii enerji resurslarının zəif olması, yaxud bu yeraltı sərvətlərin yoxluğu səbəbindən irəli gəldiyini, başqa sözlə, neft-qaz məhsullarını əvəzləmək üçün ölkələrdə məcburən bu məsələyə fikir verildiyini, investisiya qoyulduğunu diqqətə çatdı-

rıb. Dövlətimizin başçısı Azərbaycanda isə əksinə, özümüzü və tərəfdaşlarımızı bundan sonra ən azı 100 il ərzində təbii qazla təchiz etmək imkanının olduğunu vurğulayıb: "Buna baxmayaraq, bu gün bərpaulunan enerji növlərinə sərmayə qoyuruq. Nə üçün? İlk növbədə, ona görə ki, bu, ən təmiz enerji növüdür. Düzdür, təbii qaz da təmiz enerji növüdür və biz Azərbaycanda elektrik enerjisi istehsal etmək üçün hazırda ancaq təmiz enerji növlərindən istifadə edirik, mazutdan və kömürdən istifadə etmirik. Halbuki bir çox ölkələr bu məhsullardan istifadə edirlər. Biz təbii qazdan, sudan, günəşdən, küləkdən istifadə edirik. Bunu nəzərə alaraq gələcəkdə ətraf mühiti qorumaq üçün biz mütləq bərpaulunan enerji növlərini yaratmalıyıq. İkinci səbəb ondan ibarətdir ki, bizim buna imkanımız var, potensialımız var..."

Yeri gəlmişkən, bu gün respublikamızda bərpaulunan enerji növlərinin işə salınması istiqamətində bir sıra mühüm layihələrin icrasına başlanılıb. Xarici şirkətlər tərəfindən bu sahəyə sərmayə qoyuluşuna maraq güclənib. Keçən ay dünyada ən böyük şirkətlərdən biri – "ACWA Power" və Azərbaycan arasında imzalanan kontrakt əsasında təmələqoyma mərasimi keçirilib, müqaviləyə əsasən 240 meqavatlıq külək elektrik stansiyasının gələn il istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulub.

Hazırda BP şirkəti ilə Cəbrayıl rayonunda 200 meqavatdan çox gücə malik günəş elektrik stansiyasının inşasına dair danışıqlar gedir. Günəş elektrik stansiyasının tikintisinin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin "Mazdar" şirkəti ilə danışıqlar aparılır. Hər iki layihə təqribən 400-450 meqavat gücündədir.

Vaqif BAYRAMOV, "Xalq qəzeti"